

Kıbrıs Sorunu Şöyle veya Böyle Çözülecek

İçeriği Yazan: [Ata ATUN](#) [1] Zaman: Per, 22/05/2014 - 08:39

Yazar Bloğuna Ekle: Yazarlar Bloğunda Görünmesin

Atun: “**Kıbrıs sorunu şöyle veya böyle çözülecek**”

Cumhurbaşkanlığı Danışma Kurulu Üyesi Prof. Dr. Ata Atun, Türkiye'nin önde gelen Kültür ve Bilim Kuruluşu olan "**Avrasya Bir Vakfı**"nın Strateji konularında çalışmalar yapan **ASAM**'in (Avrasya Stratejik Araştırma Merkezi) İstanbul merkez binası Konferans ve Kültür salonunda düzenlediği "**Akdeniz'de Bulunan Enerji Kaynaklarının Bölge Politikalarına Etkileri**" konferansında tek konuşmacı olarak yaptığı konuşmada, Kıbrıs sorunu müzakerelerinin yeniden ivme kazanmasında doğalgazın rolüne değindi. 21. yüzyılın başında Doğu Akdeniz Bölgesinde keşfedilen hidrokarbon yataklarının, 50 yıldır süren Kıbrıs sorununun çözümüne yeni bir perspektif getirdiğini ifade eden Atun, soğuk savaş döneminde Doğu Akdeniz Bölgesinde Batı blokunun ve NATO'nun çıkarları ile bunun karşısı olan Demir Perde bloku ve Varşova Paktı'nın çıkarlarının, 21. yüzyılda değişim gösterdiğini söyledi.

Kıbrıs'ta ivedi çözüm ve tedbirin, İsrail ve sözde Kıbrıs Rum doğalgazının en kısa zamanda AB'ye ulaştırılmasında yattığını dile getiren Atun, “Kıbrıs sorunu şu veya bu şekilde çözülecek” dedi.

Demir Perde ülkelerinin dağılmasının, Varşova Paktı'nın son bulmasının, ABD'nin tek kutup haline gelmesinin, Şanghay İşbirliği Örgütü'nün kurulmasının ve Rusya'nın, Çin'in desteği ile tekrar süper güç haline dönüşmesinin bölgedeki dengeleri altüst ettiğini kaydeden Atun sözlerini şöyle sürdürdü:

İSRAİL-TÜRKİYE İLİŞKİLERİ

“Geçen ay içinde İsrail hükümeti Türkiye Cumhuriyeti hükümetine, Mavi Marmara olayında İsraili komandolar tarafından savunmasız ve silahsız insanların haksızca öldürülmesi konusunda tazminat ödemeyi kabul ettiğini içeren bir mutabakat notu gönderdi.

Bu gelişme perdenin önünde duran, pembe renkli ve ümit verici bir süreç. Perde arkası ise farklı. Perdenin arkasında İsrail'in en ucuz maliyetle AB'nin gaz pazarına ulaşmak isteği, 1948 yılından beri maruz kaldığı bölgesel tehditler, sırası ile 1948, 1956, 1967 ve 1973 yıllarında ölümüne savaştığı Mısır ve Suriye'nin Rusya Federasyonu saflarında yer alması ve bölgede potansiyel olarak dostluk kurabileceği yegane ülkenin Türkiye olması. Avrupa Birliği, Doğu Akdeniz'de Kıbrıs ile Mısır arasında yer alan Leviathan, Tamar ve Afrodite bölgelerinden çıkartılacak doğalgaza Kırım krizinden sonra eskisinden çok daha fazla gereksinimi var.

“KIBRIS SORUNU ŞÖYLE VEYA BÖYLE ÇÖZÜLECEK”

Kıbrıs'ta ivedi çözüm ve tedbir, İsrail ve sözde Kıbrıs Rum doğalgazının en kısa zamanda AB'ye ulaştırılmasında yatıyor. Düşünülen ivedi çözümün birinci adımı: Kıbrıs konusu şöyle veya böyle

çözülecek. İkinci adım: Doğalgaz Türkiye üzerinden borularla AB'ye taşınacak.

Üçüncü adım: Türkiye ve İsrail tekrar ve bir daha bozulmamak üzere müttefik hale getirilecek..."

"UKRAYNA VE KIBRIS BENZERLİĞİ..."

Atun, uluslararası politikada, güçlü devletlerin, hak hukuk çerçevesinde değil, kendi çıkarları doğrultusunda masaya koydukları kuralların, insan, ülke, millet, kavim, ırk, demokrasi, özgürlük ve dokunulmazlık haklarına uysa da uymasa da geçerli olduğunu, bu kurallara itiraz edenin de bir şekilde pasifize edildiğini belirterek, şunları söyledi: "Kırım Özerk Cumhuriyeti Parlamentosu'nun aldığı Rusya'ya ilhak kararı ve 16 Mart günü yapılan referandum sonrasında Kırım halkının onayı ile Kırım resmen Rusya' Federasyonuna ilhak olmuş durumda. 21. yüzyılın başında "Uluslararası Politika Uygulamaları"na yeni bir kavram ve eylem girmiş oldu bu şekilde. Kırım'ın Rusya'ya ilhak etmesi, Kıbrıs Türkleri için de Türkiye'ye ilhak kapılarını yasal yollardan açmış durumdadır.

RUSYA'NIN DOĞU AKDENİZ'E OLAN İLGİSİ

Rusya, eski Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) bağlarını kullanarak Kafkasya üzerinden Orta Doğu'ya ve Akdeniz'e inmeye hazırlanıyor artık. Petrolün ve doğalgazın Doğu Akdeniz'deki varlığı bölgenin stratejik önemini bayağı arttırdı. 21. Yüzyılda bölgede ve küresel olarak dünyada, ekonomik ve politik dengeler değişiklik göstermeye başlayınca, Rusya tekrardan bölgeye inme girişimlerini başlattı. Suriye'de Beşar Esad yönetiminin devrilmemesinin nedeni de bu. Rusya'nın bölgeden kopmak istememesi. Şimdi bu istek havuzuna İran ve Çin de dâhil oldu. Rusya, Akdeniz'e yönelik askeri varlığını arttırma girişiminin ilk adımını Ermenistan'da attı ve Ermenistan'daki askeri üslerini modernize ederek ve güncel gereksinimlere karşılık verebilecek düzeye getirdi. Doğu Akdeniz'de de Suriye'nin Tartus talepleri var.

"RUM YÖNETİMİNİN HAYALLERİNİ SUYA DÜŞÜRDÜ"

Rumların kendi kendilerine ilan ettikleri toplamı 12 parsel olan Münhasır Ekonomik Bölgeleri var. Afrodit parselinde araştırma, sondaj ve çıkarma hakları olan Noble Energy Company ve ortakları İsrail kökenli Delek Drilling ve Avner Oil'in elinde ve bu konsorsiyumun yaptığı açıklamalar ekonomik açıdan çok tatmin edici değil. İsrail kendi doğalgazını Kıbrıs üzerinden dünyaya pazarlamak stratejisini değiştirdi ve Kıbrıs Rum Yönetimi'nin bölgenin enerji musluğu olmak ve dünya gaz piyasasında önemli bir oyuncu haline gelmek hayallerini suya düşürdü.

"İsrail gazını türkiye üzerinden satacak"

İsrail birkaç hafta evvel Ürdün ve Filistin ile doğalgaz satış antlaşması imzaladı ve her yıl satmayı planladığı 16 milyar metre küplük gazın 9 milyar metre küpünü, bu ülkelere satacak ve kendi kullanacak. Geri kalan 7 milyar metre küpü de Türkiye'ye ve Türkiye üzerinden AB'ye satacak. Bu doğrultuda İsrail'in Leviathan bölgesinden doğalgaz çıkartmak için Konsorsiyum oluşturan Noble ve Delek şirketleri, Türkiye'de işbirliği yaptıkları şirket ile deniz altından 10 milyar metre küplük boru hattı döşemek anlaşması yapmak yoluna gidiyorlar. Maliyeti yaklaşık 2.2 milyar ABD Doları olacak olan bu boru hattı projesi ile İsrail, 2023 yılına kadar AB'nin gittikçe büyüyen ve gelişen doğalgaz piyasasına girmeyi hedefliyor.

İsrail hükümetinin, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin Leviathan parselinden Türkiye'ye doğalgaz boru hattı döşenmesine izin verip vermeyeceği konusunda endişeleri ve şüpheleri var.

"LEVIATHAN BÖLGESİ AVANTAJLI"

Leviathan bölgesi Hayfa'nın 135 km batısında ve deniz tabanı da 1600 metre derinlikte. Bölge 540 milyar metre küplük bir doğalgaz rezervi içermekte. Tamar ve Afrodit parsellerine kıyasla çok daha avantajlı durumda. Leviathan bölgesinin avantajının çok fazla olmasına ve de içerdiği rezervin bölgenin en büyüğü olmasına rağmen etrafta 'İsrail hükümetinin Leviathan bölgesinde gaz çıkarımını 2017 yılına ertelemeyi planlamakta."

KUZEY AFRIKA GÜNEŞ ENERJİSİ

Türkiye'nin 2050 Enerji falının çok parlak olduğunu vurgulayan Prof. Dr. Ata Atun, coğrafik konumu dolayısıyla dünyanın en önemli enerji yolu ve enerji aktarım istasyonu konumunda olduğunu söyledi. Avrupa'ya giden ve de gidecek olan tüm enerji hatlarının Türkiye üzerinden geçmek üzere planlandığını açıklayan Atun sözlerini şöyle tamamladı:

“Orta Asya'nın Avrupa'ya yönelik doğal gazı, Türkiye üzerinden gönderilmek üzere projelendirildi ve kapasite arttırıcı ilave projelerde bu doğrultuda yapılıyor. Enerji konusunda asıl önemli aşama bundan sonra. Avrupa Birliği, önümüzdeki 20 yıl içinde Afrika'nın kuzey bölgelerinde güneşten enerji üretmeyi programlıyor ve bu doğrultuda da hazırlıklara başladı. Yapılan proje ile ilgili olarak "Çöl enerjisi 2050" (Desert Power 2050) adı altında hazırlanan rapora göre Kuzey Afrika (North Africa-NA) ve Orta Doğu (Middle East-ME) arasında entegre bir elektrik aktarım sistemi kurulacak ve bu enerji Avrupa'ya aktarılacak.

“TÜRKİYE KİLİT ROL OYNUYOR”

Avrupa'nın bu son enerji vizyonu ve planlaması içinde Türkiye kilit bir rol oynuyor. Türkiyesiz bu projelerin hayata geçmesi olanaksız. AB komiseri Oettinger'in Brüksel'deki Konrad Adenauer Vakfı'nda yapılan toplantıda *"İddia ederim ki önümüzdeki 10 yıl içerisinde, bir Alman başbakan, Parisli meslektaşları ile dizleri üstünde Ankara'ya sürünerek gidip Türklerden, 'Arkadaşlar lütfen bize katılın.' diye rica edecekler"* açıklamada bulunması gerçekte hiçte boşuna değil.

“RUM KESİMİ HER GEÇEN GÜN DAHA KÖTÜYE GİDİYOR”

Kıbrıs Rum Yönetimi şu anda ekonomik olarak tamamen batmış bir ülke ve durum gün geçtikçe daha da kötüye gidiyor. Normal yollardan kurtuluş ümitleri hiç yok. Bir mucize bekliyorlar. Bu mucizenin adı da doğalgaz. Kurtuluş beklentilerini tamamen doğalgaza bağladılar. Biliyorlar ki, gidişat böyle devam ederse ve de doğalgazdan herhangi bir kazanımları olmazsa, hem ekonomik olarak iflas edecekler hem de müflis bir taraf olarak Kıbrıs konusundaki politik üstünlükleri elden gidecek.

“ANASTASIADES'İN MASADAN KAÇMA SEBEBİ BU...”

Rum lider Anastasiades'in masaya oturmaktan kaçınmasının nedeni bu. İflas etmiş bir ülkenin liderinin masada hiç bir saygınlığı olmayacağından, masaya oturursa daha ilk baştan batık bir ülkenin zavallı başkanı konumuna indirgenecek, sonraki süreçte de taviz vermek zorunda kalacak taraf olacak. Bu nedenle de Eroğlu ile masaya oturmaktan hep kaçıyor... Kıbrıs müzakereleri şu anda tıkanmış durumda. Çözüm Batı dünyası ile Rusya-Çin blokunun bölgesel çıkarları doğrultusunda yeni şeklini alırken, Türkiye'nin oluru çözümün olmazsa olmazı.”

Prof. Dr. Ata ATUN

ata.atun@politikadergisi.com

Yorumlar

- [Dış Siyasa](#) [2]

Kaynak URL (13/05/2024 - 04:52 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/makale/kibris-sorunu-soyle-veya-boyle-cozulecek>

Bağlantılar:

[1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/ata-atun>

[2] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dis-siyasa>